
การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา ในอำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี (A Feasibility Study of Swine Contract Farming Investment in Amphoe Phanat Nikhom, Changwat Chon Buri)

พรวิภา เพียรวัฒนะกุลชัย¹ ฆนัทนันท์ ทวีวัฒน์² พิษณุวัฒน์ ทวีวัฒน์³ และ วรยศ ละม้ายศรี⁴

บทคัดย่อ

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญาในอำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจสภาพทั่วไปของกระบวนการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา 2) ศึกษารูปแบบของโครงการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา และ 3) วิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน การศึกษาใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการรวบรวมเอกสารทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาใช้วิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ เครื่องมือทางการเงินที่ใช้ คือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน อัตราผลตอบแทนภายในที่มีการปรับค่าแล้ว ดัชนีความสามารถในการทำกำไร และการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนผลการศึกษาพบว่าในการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญากับ บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) บนพื้นที่ 5 ไร่ ที่อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี สามารถเลี้ยงสุกรได้จำนวน 1,300 ตัว โครงการมีโรงเรือนระบบปิดจำนวน 2 โรงเรือน มีสิ่งปลูกสร้างรวมทั้งระบบควบคุมในการเลี้ยงต่างๆ โดยได้รับผลตอบแทนตามเกณฑ์ที่กำหนดในพันธสัญญา โครงการใช้เงินลงทุนครั้งแรก 4,570,600 บาท อายุโครงการ 16 ปี ผลการศึกษาทางการเงินภายใต้อัตราคิดลดร้อยละ 11.35 โครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ 467,479 บาท มีอัตราผลตอบแทนภายใน เท่ากับร้อยละ 12.85 อัตราผลตอบแทนภายในที่มีการปรับค่าแล้ว เท่ากับร้อยละ 12.03 ดัชนีความสามารถในการทำกำไร เท่ากับ 1.10 จากการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนพบว่าโครงการสามารถยอมรับผลตอบแทนที่ลดลงได้มากที่สุดร้อยละ 4.64 และสามารถยอมรับต้นทุนในการลงทุนต้นทุนการดำเนินงานและต้นทุนรวมที่เพิ่มขึ้นได้มากที่สุดร้อยละ 10.05, 9.42 และ 4.86 ตามลำดับดังนั้น สรุปได้ว่าโครงการมีความคุ้มค่าในการลงทุน

คำสำคัญ: การศึกษาความเป็นไปได้ พันธสัญญา ฟาร์มเลี้ยงสุกร

ABSTRACT

A feasibility study of Swine contract farming investment in Amphoe Phanat Nikhom, Changwat Chon Buri aims to (1) explore the general condition of swine contract farming process (2) study technical aspects of swine contract farming and (3) perform financial feasibility. The study used primary data, obtaining from participatory observation and in-depth interviews and secondary data, obtaining from academic papers, research paper and internet. Data was analyzed by descriptive and quantitative methods. Financial tools were net present value (NPV), internal rate of return (IRR), modified internal rate of return (MIRR), profitability index (PI) and switching value test (SVT). The study result showed that the investment on swine contract farming with CPF (Thailand) Company Limited based on 5-rai area and 2 swine housing units equipped with controlled system in Amphoe Phanat Nikhom, Changwat

¹นิสิตปริญญาโทสาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล party.pa2014@gmail.com

²อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล ka_nund@hotmail.com

³อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

⁴อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล warayost@gmail.com

Chon Buri, could accommodate 1300 swines, and generate revenue in accordance with contract farming criteria. The project had an initial investment cost of 4,570,600 baht and 16 years of project life. With discount rate of 11.35%, NPV was calculated to be 467,479 baht, IRR was 12.85%, MIRR was 12.03%, and PI was 1.10. The SVT showed that the project could accept maximum decline of benefit up to 4.64% and the increases in investment costs, operating cost, and total cost up to 10.05%, 9.42%, and 4.86%, respectively. In conclusion, this project was deemed feasible for investment.

Keywords: A Feasibility Study, Contract farming, Swine farm

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธุรกิจการเลี้ยงสุกรจัดเป็นธุรกิจเกษตรกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทย เป็นหนึ่งในธุรกิจที่สามารถสร้างรายได้ สร้างอาชีพ และสร้างความมั่นคงให้กับเกษตรกรในช่วงปี พ.ศ.2543 – 2548 การเลี้ยงสุกรของประเทศไทยพัฒนาไปจากเดิม โดยสามารถทำการปรับปรุงสุกรพื้นเมืองให้เจริญเติบโตเร็วขึ้น มีการปรับปรุงการเลี้ยงดู ปรับปรุงการให้อาหาร และมีการป้องกันรักษาโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ปริมาณการผลิตสุกรของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทัดเทียมประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ส่งผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขยายขนาดการผลิตเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ ปัจจุบันรูปแบบการเลี้ยงสุกรของไทยได้พัฒนาไปจากวิธีการเลี้ยงแบบพื้นบ้านปรับเปลี่ยนมาเป็นการเลี้ยงเพื่อการค้า หรือในรูปแบบอุตสาหกรรมมากขึ้น หากพิจารณาโครงสร้างการผลิตสุกรในปัจจุบัน พบว่าการเลี้ยงสุกรในประเทศไทยมีรูปแบบการเลี้ยงอยู่ 2 ประเภท ได้แก่ รูปแบบการเลี้ยงสุกรแบบอิสระและรูปแบบการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา กล่าวคือการเลี้ยงสุกรแบบอิสระนั้นเกษตรกรมักมีข้อจำกัดหลายด้าน เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การขาดสภาพคล่องในเงินทุนหมุนเวียน การขาดความรู้ในระบบการเลี้ยงที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังรับความเสี่ยงจากการเกิดโรคระบาด คุณภาพของสุกรที่ไม่ได้มาตรฐาน ความผันผวนของราคาอาหารสัตว์และราคาผลผลิตสุกรในตลาด (จิตโสภิน และคณะ, 2555) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อรายได้และความสามารถในการคืนทุน ดังนั้น รูปแบบการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญาถือเป็นทางเลือกที่สำคัญในการพัฒนาระบบการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรไทย สามารถจัดข้อจำกัดการเลี้ยงสุกรแบบอิสระได้ โดยการให้ความช่วยเหลือของบริษัทเอกชนที่มีความพร้อมทางด้านการบริหารจัดการ ระบบเทคโนโลยี และการควบคุมมาตรฐานการเลี้ยงสุกรอย่างมี

ประสิทธิภาพ การทำการตลาด การบริหารจัดการด้านราคา และการสนับสนุนทางการเงิน

รูปแบบการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญาในประเทศไทยมีบริษัทเอกชนเจ้าของโครงการหลายบริษัท อาทิ บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), บริษัท เบทาโกร จำกัด และบริษัท B.P. อาหารสัตว์ จำกัด โดยบริษัทเหล่านี้มีโครงการสนับสนุนการเลี้ยงสุกรกับเกษตรกรแบบครบวงจร ตั้งแต่การให้คำแนะนำในการจัดเตรียมสถานที่เลี้ยง เป็นผู้ลงทุนในส่วนปัจจัยการผลิต จัดหาทรัพยากรสำหรับเกษตรกร โดยการที่บริษัทจะเป็นผู้จัดหาลูกสุกร อาหาร และเวชภัณฑ์ มาให้ผู้ร่วมโครงการใช้เลี้ยงสุกร เกษตรผู้เลี้ยงจะเลี้ยงตามมาตรฐานของบริษัทเจ้าของโครงการ รวมถึงมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่บริษัทจะทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานของสุกร และเมื่อครบรอบการเลี้ยง บริษัทจะจ่ายค่าตอบแทนของสุกรที่ผู้เลี้ยงทำการเลี้ยงตามสัญญา อาจรวมไปถึงการกำหนดวิธีการดำเนินการผลิตและการตลาด (ปิติพิร์ รวมเมฆ, 2557) จากปัจจัยดังกล่าวก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญาในประเทศไทย ทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายส่งผลให้จำนวนสุกรที่เลี้ยงมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ข้อมูลของสำนักงานปศุสัตว์ปี 2557 ในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ พบว่าปริมาณการเลี้ยงสุกรในปี พ.ศ. 2556, 2557 และ 2558 มีปริมาณ 9,511,389 9,504,921 และ 9,886,897 ตัว ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเป็นผลสืบเนื่องจากรัฐบาลกำหนดแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาหน่วยงาน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. 2554 - 2556) ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรลดความเสี่ยงจากการมีมาตรการให้เกษตรกรเข้าร่วมการเลี้ยงสุกรในรูปแบบพันธสัญญา โดยมีพื้นที่แหล่งผลิตขนาดใหญ่เพื่อการค้าที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดราชบุรี มีการเลี้ยงสุกรมากที่สุดจำนวน 1,738,448 ตัว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.29

รองลงมา คือ จังหวัดชลบุรี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.16 จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดฉะเชิงเทรา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.69, 3.86, และ 3.54 ตามลำดับ (สำนักงานปศุสัตว์, 2558) จังหวัดชลบุรีมีปริมาณการเลี้ยงสุกรมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ มีจำนวน 775,988 ตัว คิดเป็นร้อยละ 8.16 แต่เนื่องจากจังหวัดชลบุรีมีลักษณะภูมิประเทศเหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจการเลี้ยงสุกร เช่น ทำเลที่ตั้ง การคมนาคมขนส่งที่สะดวก นอกจากนี้จะมีลักษณะทางกายภาพที่เอื้ออำนวยแล้ว จังหวัดชลบุรียังมีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีเกษตรกรเลี้ยงสุกรเป็นจำนวนมาก บริษัทเอกชนให้ความสนใจในการดำเนินธุรกิจกับเกษตรกร โดยอยู่ในรูปแบบการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา จากข้อมูลสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชลบุรี พบว่าพื้นที่เลี้ยงสุกรส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอพนัสนิคม อำเภอบ้านบึง อำเภอบ่อทอง เนื่องจากบริเวณดังกล่าวถูกกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่สีเขียว และส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการทำฟาร์มเลี้ยงสุกร โดยอำเภอบ่อทองมีจำนวนฟาร์มเลี้ยงสุกรมากที่สุดในจังหวัดชลบุรี คือมีจำนวน 479 แห่ง ส่วนอำเภอพนัสนิคมมีจำนวนสุกรเลี้ยงเกษตรกรเลี้ยงมากที่สุด คือมีจำนวน 139,817 ตัว และเป็นอำเภอที่มีการเลี้ยงสุกรแบบระบบปิดมากที่สุดของจังหวัดชลบุรี (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชลบุรี, 2557)

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ประชากรส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการเลี้ยงสุกร ทั้งในรูปแบบโรงเรือนระบบปิดและระบบเปิด เนื่องจากเล็งเห็นถึงผลตอบแทนที่ได้รับโดยการเลี้ยงสุกรประเภทโรงเรือนระบบปิด จะมีลักษณะโรงเรือนตรงตามเงื่อนไขของระบบการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา ถือได้ว่าระบบการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญาเป็นทางเลือกที่น่าสนใจแก่เกษตรกร ในการครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาร่วมกับบริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) เนื่องจากเป็นผู้ริเริ่มแนวคิดให้เกษตรกรทำระบบพันธสัญญา มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการจัดการ เป็นบริษัทชั้นนำเกี่ยวกับธุรกิจเกษตรกรรมและอาหารแบบครบวงจร รวมทั้งให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าแก่เกษตรกร ผู้เข้าร่วมโครงการจึงทำให้เกษตรกรในจังหวัดชลบุรีเข้าร่วมโครงการเป็นจำนวนมาก อีกทั้งในอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีมีโครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญาของบริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ซึ่งอำนวยต่อการติดตามดูแลจากเจ้าหน้าที่โครงการฯ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพื้นที่ในอำเภอพนัสนิคมมีความเหมาะสมต่อการลงทุนโครงการฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญาสามารถรองรับผลผลิตที่จะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน ซึ่งนับเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจลงทุน โดยบริษัทที่ทำสัญญาได้เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้ามาลงทุนง่ายขึ้นภายใต้ความเสี่ยงที่ต่ำลง และขยายกลุ่มเป้าหมายผู้ทำธุรกิจได้ในวงกว้างยิ่งขึ้น ทั้งนี้เกษตรกรที่ต้องการเข้าสู่ระบบการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก จึงเห็นควรว่าจำเป็นต้องทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา ในอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา ในอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อ 1) สภาพทั่วไปของกระบวนการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา 2) ศึกษารูปแบบของโครงการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญาในอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 3) วิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางด้านการเงินของโครงการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา ในอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา พื้นที่ศึกษามีขนาดพื้นที่ 5 ไร่ ซึ่งตั้งอยู่ในตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ที่ตั้งอยู่บนถนนหมายเลข 3284 ใกล้กับถนนหมายเลข 331 ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมสายหลัก สะดวกในการขนส่งวัตถุดิบและผลผลิต โดยการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ จะแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ (1) ศึกษาสภาพทั่วไปของกระบวนการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา (2) ศึกษาความเป็นไปได้ด้านเทคนิค (3) ศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน ระยะเวลาในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2559

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา ในอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีข้อสมมติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดให้มีระยะเวลาดำเนินโครงการ 16 ปี โดยมีระยะเวลาในการก่อสร้างโรงเรือนสุกรและสิ่งปลูกสร้างในอาคาร รวมทั้งติดตั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตระยะเวลา 1 ปี

2. กำหนดอัตราคิดลด (Discount Rate) โดยใช้วิธีต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WACC) และภาษีเงินได้นิติบุคคลเท่ากับอัตราร้อยละ 20

3. ผลตอบแทนจะคำนวณจากส่วนต่างของรายได้ที่มาจากผลตอบแทนพื้นฐานจากการเลี้ยงสุกร และผลตอบแทนส่วนเพิ่มจากประสิทธิภาพการผลิต โดยการประมาณกระแสเงินสดจะใช้วิธีการประมาณแบบกระแสเงินสดแท้จริง (Real Cash Flow) เนื่องจากโครงการมีอายุยาวนานและเป็นธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมเกษตรจึงเป็นเรื่องยากในการพยากรณ์ต้นทุนและผลตอบแทนด้วยความแม่นยำ ซึ่งทำให้ผลตอบแทนและต้นทุนไม่เปลี่ยนแปลงตามเงินเฟ้อ

4. การคำนวณค่าเสื่อมราคาของโครงการในส่วนของเครื่องจักรและอุปกรณ์เป็นแบบเส้นตรง ตามกฎหมายสรรพากร (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 145)

5. จำนวนวันในการผลิตของโครงการ คือ ทุกวันและตลอดอายุโครงการ ซึ่งระยะเวลาในการผลิตสุกร 1 รุ่น คือ 167 วัน โดยจะเป็นระยะเวลาในการเลี้ยงสุกร 151 วัน ระยะเวลาฟักคอกสุกร 14 วัน และระยะเวลาจับสุกรเพื่อขาย 2 วัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) จากฟาร์มเลี้ยงสุกรเชิงพาณิชย์แบบพันธสัญญา จำนวน 3 ราย ซึ่งอยู่ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี โดยพิจารณาจากตำแหน่งที่ตั้งขนาดโครงการ รวมทั้งองค์ประกอบภายในฟาร์มเลี้ยงสุกรที่ครอบคลุมตามเงื่อนไขของพันธสัญญา เพื่อรวบรวมข้อมูลทางด้านเทคโนโลยีในการเลี้ยง ด้านต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนเลี้ยงสุกร และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับเจ้าหน้าที่บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) จำนวน 1 ราย เพื่อศึกษาถึงกระบวนการในการเลี้ยง ปริมาณ การควบคุมคุณภาพ และระยะเวลาในการเลี้ยงสุกรเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขพันธสัญญา ด้านข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร วารสาร หนังสือ และเว็บไซต์ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญาของบริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

2. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นการศึกษาสภาพทั่วไปของกระบวนการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา ราคาที่มีการซื้อขาย รวมถึงข้อกำหนดในด้านต่างๆ ตามเงื่อนไขพันธสัญญา การศึกษารูปแบบและทางเลือกทางด้านเทคนิค โดยศึกษาทำเลที่ตั้ง ขนาดของโครงการ เทคโนโลยีการผลิต และลักษณะโครงสร้างทางกายภาพ (ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ, 2542; หลุทัย มีนะพันธ์, 2550; จุไรทัฬหะ และคณะ, 2555) การประมาณการผลตอบแทนและต้นทุนของโครงการ

การศึกษากาการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางด้านการเงิน โดยใช้ (1) การประมาณการงบกระแสเงินสด (2) การหามูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลตอบแทน (NPV) (3) อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR) (4) อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการที่มีการปรับแล้ว (MIRR) (5) ดัชนีกำไร (PI) (6) การทดสอบความสามารถในการรับความแปรเปลี่ยน (Switching Value Test) (ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ, 2542; Koh, A. et al., 2014)

ผลการวิจัย

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา ในอำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของกระบวนการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญา

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของกระบวนการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญากับ บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) พบว่าเป็นการเลี้ยงสุกรที่มีการทำข้อตกลงโดยการทำสัญญาระหว่างเกษตรกรและบริษัทเจ้าของโครงการ สัญญาจะระบุว่าบริษัทเจ้าของโครงการจะเป็นผู้ลงทุนในส่วนปัจจัยการผลิต จัดหาทรัพยากรสำหรับเกษตรกร คือ ลูกสุกร อาหาร และเวชภัณฑ์ ส่วนผู้เลี้ยงจะเลี้ยงสุกรตามมาตรฐานและข้อกำหนดของบริษัทเจ้าของโครงการ และเมื่อครบรอบในการเลี้ยง บริษัทเจ้าของโครงการจะจ่ายค่าตอบแทนตามข้อกำหนดและเงื่อนไขในพันธสัญญา โดยจะจ่ายเป็นผลตอบแทน 2 ส่วน คือ ผลตอบแทนพื้นฐานจากการเลี้ยง และผลตอบแทนส่วนเพิ่มจากประสิทธิภาพในการผลิต

ซึ่งโครงการจะใช้อัตราผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรแบบ พันธสัญญากับบริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ในปีล่าสุด คือปี พ.ศ. 2558 มาเป็นเกณฑ์ในการประมาณการผลตอบแทนของโครงการ คือ อัตราผลตอบแทนต่อน้ำหนักสุกร มีค่าเท่ากับ 3.45 บาทต่อกิโลกรัม และอัตราผลตอบแทนต่อจำนวนสุกร มีค่าเท่ากับ 80 บาทต่อตัว

ส่วนที่ 2 รูปแบบและทางเลือกทางด้านเทคนิคของโครงการ

จากการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค ทำเลที่ตั้งของโครงการตั้งอยู่บนถนนหมายเลข 3284 ตำบลหมอนนาง อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี มีขนาดพื้นที่ 5 ไร่ พบว่าทำเลที่ตั้งของโครงการมีความเป็นไปได้ในการลงทุน เนื่องจากอยู่ห่างจากแหล่งชุมชนที่เป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย รวมทั้งอยู่ใกล้โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญาจังหวัดชลบุรี บริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ภายในโครงการประกอบไปด้วยโรงเรือนระบบปิด ซึ่งมีขนาดพื้นที่โรงเรือน 900 ตารางเมตร จำนวน 2 โรงเรือน รวมทั้งมีสิ่งปลูกสร้างและระบบภายในโครงการ ได้แก่ โรงเก็บอาหาร โรงสเปรย์บุคคลและรถยนต์ ห้องเก็บอุปกรณ์ ห้องเก็บอาหาร อาคารสำนักงาน บ่อไบโอ

แก๊ส บ่อน้ำเสีย บ่อทิ้งซาก ระบบไซโลและโพลดเซลล์ระบบบิวแวน ระบบไบโอแก๊ส และระบบจ่ายน้ำหยดจากการออกแบบขนาดโครงการ พบว่าโครงการสามารถเลี้ยงสุกรต่อรุ่นได้จำนวนทั้งสิ้น 1,300 ตัว โดยสุกรมีน้ำหนักสุกรเฉลี่ยส่งคืน 101 กิโลกรัม ภายใต้ระยะเวลาในการเลี้ยงรวม 167 วัน หรือในรอบปีสามารถเลี้ยงสุกรได้จำนวน 2.186 รุ่น

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ทางการเงิน และการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน

การศึกษาค่าความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบมีพันธสัญญาในอำเภอมพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี ภายใต้อายุโครงการ 16 ปี โครงการมีเงินลงทุนตลอดอายุโครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 4,762,200 บาท โดยเป็นเงินลงทุนจากการกู้ยืม 2,890,655.4 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.7 ของเงินลงทุน และเป็นเงินลงทุนจากเจ้าของโครงการ 1,871,544.6 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.3 ของเงินลงทุน และเมื่อพิจารณาความคุ้มค่าในการลงทุนโดยใช้ต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WACC) ที่ร้อยละ 11.35 ผลการศึกษาพบว่าโครงการมีความคุ้มค่าในการลงทุน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ทางการเงิน

ตัวชี้วัด	ค่าจากการประมาณ	หลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ	การตัดสินใจ
NPV	467,479 บาท	$NPV \geq 0$	ลงทุน
IRR	12.85%	$IRR \geq WACC$	ลงทุน
MIRR	12.03%	$MIRR \geq WACC$	ลงทุน
PI	1.10	$PI \geq 1$	ลงทุน

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการทดสอบความสามารถในการรับความแปรเปลี่ยนของโครงการ โดยการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน (Switching Value Test) พบว่าผลตอบแทนของโครงการสามารถลดลงได้มากที่สุดเท่ากับร้อยละ 4.64 หมายความว่าในกรณีที่โครงการดำเนินงานแล้วต้องประสบกับปัญหาผลตอบแทนลดลง และยังสามารถทำให้โครงการสามารถดำเนินงานต่อไปได้ ต้นทุนในการดำเนินงานสามารถเพิ่มขึ้นได้มากที่สุดเท่ากับร้อยละ 9.42 หมายความว่าในกรณีที่โครงการมีความจำเป็นในการเพิ่มต้นทุนในการดำเนินงานของโครงการได้มากที่สุดแล้วไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของโครงการ ต้นทุนในการลงทุนสามารถเพิ่มขึ้นได้มากที่สุดเท่ากับร้อยละ 10.05

หมายความว่าในกรณีที่โครงการมีความจำเป็นในการเพิ่มต้นทุนในการลงทุนของโครงการได้มากที่สุดแล้วไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของโครงการ และต้นทุนรวมสามารถเพิ่มขึ้นได้มากที่สุดเท่ากับร้อยละ 4.86

การอภิปรายผล

จากการศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการพบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิของผลตอบแทน (NPV) อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) อัตราผลตอบแทนภายในโครงการที่มีการปรับค่าแล้ว (MIRR) และดัชนีความสามารถในการทำกำไร (PI) ล้วนให้ผลสอดคล้องไปในทางเดียวกัน คือ โครงการนี้มี

ความเหมาะสมและความคุ้มค่าในการลงทุน และเมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษากับงานวิจัยที่ใช้อ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ทางการเงินของการขยายกิจการฟาร์มสุกรโดยเปรียบเทียบโรงเรือนระบบเปิดและโรงเรือนระบบปิดกรณีศึกษาบำรุงฟาร์ม จังหวัดชัยภูมิ (ชนัญชิตา ภูนาเพชร, 2552) และการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจฟาร์มสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยงในอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น (กรรณิการ์ ผลขารี, 2555) พบว่าทั้งสองโครงการดังกล่าวให้ผลสอดคล้องไปในทางเดียวกับโครงการที่ได้ศึกษา คือ มีความคุ้มค่าในการลงทุน เนื่องจากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มีค่ามากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR) มีค่ามากกว่าต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WACC) ทั้งนี้เกษตรกรควรพิจารณาถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่ไม่สามารถควบคุมคุณภาพในการเลี้ยงสุกรได้ เช่น มีอัตราการสูญเสียเพิ่มขึ้น มีอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อเพิ่มขึ้น และมีอัตราการเจริญเติบโตลดลง ซึ่งจะส่งผลให้ผลตอบแทนของโครงการลดลง

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงินพบว่าตัวเลขดัชนีชี้วัดมีค่ามากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำทุกตัวชี้วัด แสดงถึงความคุ้มค่าในการลงทุน ซึ่งเป็นผลจากการที่ฟาร์มสามารถทำกำไรได้จากการเลี้ยงสุกรตลอดอายุโครงการ 16 ปี ดังนั้น ควรเริ่มดำเนินการลงทุนทันที แต่เมื่อพิจารณาถึงค่าความแปรเปลี่ยนพบว่าโครงการสามารถรับกับความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านผลตอบแทนและต้นทุนได้ค่อนข้างต่ำ แสดงว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่รับความเสี่ยงได้น้อย และจากการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน พบว่าผลตอบแทนของโครงการสามารถแปรเปลี่ยนได้น้อย ซึ่งถือว่ามีโอกาสที่โครงการอาจจะไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนหากผลตอบแทนไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ แต่เนื่องจากการเป็นโครงการลงทุนฟาร์มเลี้ยงสุกรแบบพันธสัญญาที่เกษตรกรได้รับผลตอบแทนที่แน่นอนตามเงื่อนไขในพันธสัญญาของบริษัท ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) รวมถึงมีผู้ควบคุมดูแลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ดังนั้นโครงการฟาร์มเลี้ยงสุกรยังเป็นโครงการที่น่าลงทุน

2. จากการศึกษาพบว่าหากขยายพื้นที่ของโครงการเพื่อเพิ่มจำนวนโรงเรือนสุกร ซึ่งจะทำได้สามารถเลี้ยงสุกรได้ในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น จะส่งผลให้ผลตอบแทนของโครงการมีค่ามูลค่าสูงขึ้นรวมถึงต้นทุน

ต่อหน่วยของโครงการลดลง เนื่องจากสิ่งปลูกสร้างและระบบควบคุมภายในโครงการสามารถใช้ร่วมกันได้

3. ในการศึกษาในครั้งนี้ ปัจจัยด้านสภาพอากาศไม่มีผลต่อการเลี้ยงสุกร เนื่องจากเป็นการเลี้ยงสุกรภายในโรงเรือนระบบปิดที่มีการควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น การระบายอากาศ และแสงสว่าง ให้ได้ตามมาตรฐานโรงเรือนจากกรมปศุสัตว์

4. เกษตรกรควรศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขและข้อกำหนดของพันธสัญญาเมื่อเข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาถึงอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนว่าเพียงพอต่อการชำระคืนเงินกู้ยืมของธนาคารหรือไม่ รอบระยะเวลาที่ได้รับผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรทันกำหนดการชำระคืนเงินกู้ยืมของธนาคารหรือไม่ และหลังจากเกษตรกรจ่ายชำระเงินกู้ยืมคืนจากธนาคารหมดแล้ว เกษตรกรมีกำไรจากการลงทุนมากน้อยเพียงใด คุ้มค่าต่อการลงทุนหรือไม่ รวมทั้งเกษตรกรควรพิจารณาถึงเงื่อนไขและข้อกำหนดของพันธสัญญา รวมทั้งเกณฑ์การให้ผลตอบแทนในการเลี้ยงสุกรกับเจ้าของโครงการรายอื่นมาเทียบเคียงเพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการลงทุน

เอกสารอ้างอิง

- Koh, A., S. K. Ang, E. F. Brigham, and M. C. Ehrhardt. 2014. Financial Management Theory and Practice. An Asia edition. Singapore.
- กรรณิการ์ ผลขารี. 2555. การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจฟาร์มสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยง. การศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตโสภณ บัญประเสริฐ, จินดา ขลิบทอง, และภรณ์ต่างวิวัฒน์. (2555). สภาพการเลี้ยงสุกรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสุกรขุนจ้างเลี้ยง บริษัท เบทาโกรเกษตรอุตสาหกรรม สำนักงานพิษณุโลก. ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช: การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- จุไร ทัพวงษ์, วิชญะ นาครักษ์, วิโรจน์ นรารักษ์, สมศักดิ์ มีทรัพย์หลาก และสุภาสินี ตันตศิริสุข. 2555. การวิเคราะห์โครงการและแผนงาน (Project and Program Analysis). กรุงเทพมหานคร:

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์.
- ชนัญชิตา ภูนาเพชร. 2552. การวิเคราะห์ต้นทุนและ
ผลประโยชน์ทางการเงินของการขยายกิจการ
ฟาร์มสุกรโดยเปรียบเทียบโรงเรือนระบบเปิดและ
โรงเรือนระบบปิดกรณีศึกษา: บำรุงฟาร์ม จังหวัด
ชัยภูมิ. การศึกษาค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. 2542. การวางแผนและการวิเคราะห์
โครงการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ซีเอ็ด
ยูเคชั่น.
- ปิติพีร์ รวมเมฆ. 2557. รูปแบบและปัจจัยแห่ง
ความสำเร็จของ Contract Farming ในประเทศ
ไทย: กรณีศึกษา Contract Farming สุกร
(Online). [http://www.jba.tbs.tu.ac.th/
files/Jba141/Article/JBA141Pitipee.pdf](http://www.jba.tbs.tu.ac.th/files/Jba141/Article/JBA141Pitipee.pdf), 10
พฤศจิกายน 2558.
- ภัทรพงศ์ วงศ์สุวรรณ. 2558. การศึกษาความเป็นไปได้ใน
การลงทุนโรงงานแปรรูปไม้ยางพาราในจังหวัด
บุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภานุรุจ พุทธานุกุล. 2554. การวิเคราะห์ต้นทุนและ
ผลตอบแทนในการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่
เหมาะสมสำหรับฟาร์มสุกรขนาดกลางในพื้นที่
ตำบลหมอนนาง อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานปศุสัตว์. 2558. ข้อมูลเกษตรกรและปศุสัตว์
(Online). [http://ict.dld.go.th/th2/
index.php/th/report/11-report-thailand-
livestock](http://ict.dld.go.th/th2/index.php/th/report/11-report-thailand-livestock), 5 ตุลาคม 2558.
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชลบุรี. 2557. จำนวนฟาร์มสุกร
มาตรฐานของจังหวัดชลบุรี ปี 2557 (Online).
[Region2.dld.go.th/th/images/GM_2558/do
c/2558-10/c12](http://Region2.dld.go.th/th/images/GM_2558/doc/2558-10/c12), 27 มีนาคม 2559.
- หฤทัย มีนะพันธ์. 2550. หลักการวิเคราะห์โครงการ:
ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของ
โครงการ. กรุงเทพมหานคร: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์
นัล พับลิเลชัน.